

prima instanță: D. Sinițaru
instanța de apel: N. Cernat, N. Budăi, Gh. Crețu
instanța de recurs: S. Novac, T. Vieru, E. Fistican

dosarul nr. 2rh-121/17

Î N C H E I E R E

5 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Tatiana Vieru

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva

examinând cererea de revizuire depusă de către Trișin Feodor,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gorea Zinaida,
Gorea Ion și Basman Angela împotriva lui Trișin Feodor cu privire la recunoașterea
nulității contractului de vânzare-cumpărare și la cererea reconvențională a lui Trișin
Feodor împotriva Zinaidei Gorea cu privire la evacuare fără acordarea altui spațiu
locativ,

împotriva deciziei Curții de Apel a Republicii Moldova din 13 iulie 1999, prin
care a fost respins recursul declarat de Trișin Feodor și menținută decizia
Tribunalului Chișinău din 3 martie 1999,

c o n s t a t ă :

La 04 martie 2008, Gorea Zinaida, Gorea Ion, și Basman Angela au depus
cerere de chemare în judecată împotriva lui Trișin Feodor cu privire la recunoașterea
nulității contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la 05 octombrie 1995 au
privatizat apartamentul 49 din casa de locuit pe str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău,
la privatizarea locuinței fiind inclusă și Basman Anna născută la 09 ianuarie 1991.

Menționează că în luna octombrie 1999 l-a rugămintea lui Gorea Vladimir au
acceptat să participe în calitate de garant al unei tranzacții dintre Gorea Vladimir și
Trișin Feodor.

Drept urmare, la 24 octombrie 1996 s-au prezentat la notar pentru perfectarea
actelor necesare, însă Gorea Vladimir i-a preîntâmpinat că în locul unui contract de
garanție va fi întocmit un contract de vânzare-cumpărare, care nu va avea careva
efecte juridice.

Astfel, indică reclamanții că la 24 octombrie 1996 a fost încheiat contractul de
vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 49 din str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău,
între Gorea Zinaida în calitate de vânzător și Trișin Feodor în calitate de cumpărător
necătfind la faptul că la privatizarea locuinței a participat și Basman Anna care nu
atinsese majoratul și la încheierea contractului nu a fost solicitat acordul Organelor
pentru protecția Drepturilor Copiilor.

La fel, relatează reclamanții că în urma tranzacției nu au primit careva sume de bani, iar Trișin Feodor le cere să elibereze locuința, referindu-se la drepturile sale asupra apartamentului în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 24 octombrie 1996.

Insistă reclamanții că la întocmirea tranzacției din 14 octombrie 1996 au fost duși în eroare de către Trișin Feodor, tranzacția fiind încheiată cu încălcarea prevederilor art. 15 alin. (2) din Legea cu privire la privatizare.

Solicită, recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. 49 din str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău încheiat la 24 octombrie 1996 între Gorea Zinaida și Trișin Feodor și înregistrat în registrul Biroului Notarial nr. 3 cu nr. 10-759.

La data de 07 aprilie 1998, Trișin Feodor a depus acțiune reconvențională împotriva Zinaidei Gorea cu privire la evacuarea din imobil fără acordarea altui spațiu locativ.

În motivarea cererii reconvenționale a invocat că la 14 octombrie 1996 în temeiul contractului de vânzare-cumpărare înregistrat la BIT sub nr. 1113 din 07 noiembrie 1996, a procurat apartamentul nr. 49 din str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău.

Menționează că întrucât la momentul procurării apartamentului Gorea Zinaida, fosta proprietară a imobilului, invocând starea de sănătate a soțului i-a comunicat că are nevoie de timp pentru a procura un alt apartament, la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare a fost perfectat și un contract de închiriere a spațiului locativ, în temeiul căruia Gorea Zinaida a rămas să locuiască în apartamentul vândut până la 24 ianuarie 1998.

Ulterior, însă la adresările repetate în vederea eliberării apartamentului, Gorea Zinaida a refuzat să plece din apartament și i-a comunicat că nu dorește să-i întoarcă banii.

În drept, își întemeiază cerințele în baza prevederilor Legii cu privire la proprietate și art. 6 din Codul civil.

Solicită, Trișin Feodor evacuarea Zinaidei Gorea și a membrilor familiei sale din apartamentul nr 49 din str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei sect. Botanica Chișinău din 21 iulie 1998, acțiunea inițială a fost admisă, fiind recunoscut nul contractul de vânzare-cumpărare al apartamentului nr. 49 din str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău încheiat între Gorea Zinaida și Trișin Feodor la 24 octombrie 1996 înregistrat la Biroul Notarial nr. 3 or. Chișinău și aduse părțile la starea inițială cu întoarcerea în proprietatea Zinaidei Gorea a apartamentului nr. 49 din str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău și încasarea din contul Zinaidei Gorea în beneficiul lui Trișin Feodor a sumei de 10 000 lei conform contractului. Totodată au fost respinse ca neîntemeiate cerințele lui Trișin Feodor cu privire la evacuarea Zinaidei Gorea cu membrii familiei sale din apartamentul nr. 49 din str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău și a fost încasat din contul lui Trișin Feodor în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 300 lei.

Prin decizia Tribunalului Chișinău din 03 martie 1999 a fost respins apelul declarat de Trișin Feodor și menținută hotărârea Judecătoriei sect. Botanica Chișinău din 21 iulie 1998.

Prin decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 13 iulie 1999 a fost respins recursul declarat de Trișin Feodor și menținută decizia Tribunalului Chișinău din 03 martie 1999.

Prin decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 26 decembrie 2000 a fost respinsă contestația în anulare depusă de Trișin Feodor și menținută decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 13 iulie 1999.

La data de 27 martie 2017, Trișin Feodor a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel a Republicii Moldova, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei Curții de Apel a Republicii Moldova, Tribunalului Chișinău și a hotărârii Judecătoreiei sect. Botanica Chișinău cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea cererii de revizuire Trișin Feodor cu referire la prevederile art. 448, 449 CPC, a invocat că despre faptul că a fost deposedat de apartamentul nr. 49 din str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău a cunoscut recent de la avocatul Tatar Valentina care-i reprezenta interesele în perioada 1998 - 2000 și care a participat la examinarea litigiului în speță din numele său fără a-l anunța.

Menționează că nu a fost înștiințat despre ședințele de judecată care au avut loc și nu a fost citat în instanța de judecată.

De asemenea indică că nu a cunoscut despre susținerile verbale precum și despre faptul că avocatul Tatar Valentina a dat explicații în cadrul examinării cauzei din numele său fără a conveni cu el asupra conținutului acestor declarații.

Susține că a procurat în mod legal apartamentul nr. 49 din str. Cuza Vodă 20/3, mun. Chișinău, iar instanțele judecătorești nejustificat l-au deposedat de proprietate.

Indică Trișin Feodor că instanțele au anulat contractului de vânzare-cumpărare din 21 octombrie 1996, apreciind întemeiat renunțul Zinaidei Gorea la semnătura aplicată pe actele notariale la momentul încheierii tranzacției și reținând afirmațiile Zinaidei Gorea precum că fiul acesteia a luat banii și a dispărut.

Însă, susține revizuentul că nu demult i-au devenit cunoscute circumstanțe noi și anume faptul că fiul Zinaidei Gorea nu a fost dispărut nicăieri iar banii în urma tranzacției din 21 octombrie 1996, au fost primiți de familia Gorea și se aflau la Gorea Zinaida, circumstanțe care în opinia sa constituie temei de revizuire a hotărârilor judecătorești.

La data de 22 iunie 2017, Trișin Feodor a depus supliment la cererea de revizuire invocând că recent a cunoscut de la avocatul Rîhlea Vasile, care-i reprezenta interesele în perioada în care a fost examinată cauza de către instanțele judecătorești, despre faptul că acesta a participat din numele său și fără a-l înștiința, la examinarea litigiului în cauză.

Subliniază că nu a fost înștiințat despre ședințele de judecată și nu a cunoscut despre conținutul susținerilor verbale prezentate în ședința de avocatul Rîhlea Vasile din numele său.

Mai mult, în materialele cauzei se conține doar o permisiune scrisă a avocatului Rîhlea Vasile de a participa la o singură ședință din luna noiembrie 1999, conform procurii eliberate la 04 aprilie 1999 pentru un termen de 3 ani, însă dânsul a participat la examinarea cauzei până în luna mai 2004.

În consecință insistă că din vina statului a fost deposedat de proprietatea ce i-a aparținut, circumstanțe ce cad sub incidența prevederilor art. 6 din Convenția Europeană pentru protecția Drepturilor Omului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire

urmează să fie respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție din considerentele ce urmează.

Conform art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, menționează că revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată și dacă cererea este depusă în termenul prevăzut de art. 450 CPC.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC, care sunt indicate exhaustiv.

Din textul cererii de revizuire și cererii de revizuire suplimentare, înaintate de Trișin Feodor la 27 martie 2017 și respectiv la 22 iunie 2017, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că revizuentul solicită revizuirea deciziei Curții de Apel a Republicii Moldova din 13 iulie 1999, deciziei Tribunalului Chișinău din 03 martie 1999 și hotărârii Judecătoriei sect. Botanica din 21 iulie 1998, iar temei de revizuire invocă art. 449 lit. b) CPC, în conformitate cu care, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

În această ordine de idei este important de remarcat că și în condițiile când cererea de revizuire corespunde cerințelor legale și este bazată pe unul din temeiurile prevăzute de lege, pentru ca ea să fie admisă de către instanță spre examinare și ulterior, prin hotărâre a instanței să constituie motiv pentru desființarea unei hotărâri irevocabile, ea trebuie să fie depusă în termen.

Această cerință este stabilită de către legiuitor și corespunde exigențelor Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului, care proclamă, ca unul din principii, necesitatea asigurării securității raporturilor juridice (a se vedea *Brumărescu v. Romania*, [GC] nr. 28342/95, § 61, ECHR 1999-VII; *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 24, 22 martie 2005).

Astfel, după cum se constată la caz drept temei de revizuire Trișin Feodor, menționează că recent a cunoscut despre faptul că familia Gorea a primit banii în urma tranzacției din 21 octombrie 1996, iar fiul Zinaidei Gorea nu a dispărut cu banii nicăieri.

Potrivit art. 450 lit. b) CPC, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

Prin urmare, analizând cererea de revizuire prin prisma prevederilor legale menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că de către revizuent nu a fost respectat termenul de depunere a cererii revizuire.

Or, prevederile art. 450 CPC condiționează posibilitatea depunerii cererii de revizuire în baza temeiului prevăzut la litera b), și anume: ca revizuentul să nu fi cunoscut și să nu fi avut posibilitatea de a cunoaște aceste circumstanțe, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii, însă posibilitatea depunerii cererii de revizuire este condiționată și de respectarea termenului de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii a cărei revizuire se solicită, în interiorul căruia se poate exercita această cale de atac.

Pe când la caz, decizia irevocabilă pe fond a fost adoptată de Colegiul civil al Curții de Apel a Republicii Moldova la 13 iulie 1999, iar Trișin Feodor a depus cererea de revizuire împotriva acestei decizii la 27 martie 2017, respectiv cu depășirea esențială a termenului de 5 ani prevăzut de norma legală, și nu a solicitat repunerea cererii de revizuire în termen.

Prin urmare, cererea de revizuire urmează a fi apreciată ca inadmisibilă pentru retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. 449-453 CPC servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între altele, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință Brumărescu contra României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În această ordine de idei, având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de revizuire reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depuse de revizuentul Trișin Feodor în afara termenului legal prevăzut expres în acest sens, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil, garantate de art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că prezenta cerere de revizuire a fost depusă cu încălcarea termenului legal prevăzut de art. 450 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Trișin Feodor ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Trișin Feodor împotriva deciziei Curții de Apel a Republicii Moldova din 13 iulie 1999, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gorea Zinaida, Gorea Ion, și Basman Angela împotriva lui Trișin Feodor cu privire la recunoașterea nulității contractului de vânzare-cumpărare și la cererea reconvențională a lui Trișin Feodor împotriva Zinaidei Gorea cu privire la evacuare fără acordarea altui spațiu locativ.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva